

Art. 10. Pensja dla ordynariuszy wymienionych w art. 1 w punkcie a) wynosi 144 zł., w punkcie b) 160 zł., w punkcie c) 200 zł. rocznie.

Ordynarii otrzymuje kategoria a) i b) 12 q rocznie, w tym 2 q pszenicy, 6 q żyta, 4 q jęczmienia, za wyjątkiem folwarków: Sieciechowice, Celiny, Gołoszyn, Cianowice, Smardzewice, Władysław, Smoleń, Udórz i Klucze, w których otrzymują o 1 q żyta rocznie więcej, zaś kategoria c)—16 q rocznie, w tym 3 q pszenicy, 9 q żyta i 4 q jęczmienia. Luzacy nie obrządzający inwentarza otrzymują we wszystkich folwarkach o 1 q pszenicy i 1 q jęczmienia mniej.

Art. 11. Zboże wydawane na ordynarię musi być zdrowe i dobrze oczyszczone.

W majątkach, w których sieje się groch względnie hreczkę w dostatecznej ilości—może być wydawane za obopólnym porozumieniem 80 kg. grochu lub 100 kg. hreczki—za 100 kg. pszenicy.

Mielenie zboża odbywa się na koszt pracodawcy, w młynie przez niego wskazanym. przy czym nie więcej niż połowa ordynarii może być zmielona na pytel. Jeżeli pracodawca nie opłaca przemiału, lub nie daje takowego we własnym zakresie, winien wydać robotnikowi wzamian $1\frac{1}{2}$ q żyta rocznie.

Art. 12. Ordynariusze otrzymują ziemi wynawożonej pod ziemniaki, kapustę i ogrodowiznę: kategoria a) i b)—0,28 ha (150 prętów), zaś kategoria c)—0,37 ha (200 prętów). Z powyższej ilości gruntu pod ziemniaki wydzielą się odpowiednią ilość pod ogrodowiznę w pobliżu domu.

Wzamian gruntu mogą być wydawane zależnie od umowy gotowe ziemniaki czyste, bez ziemi, przy czym oblicza się 1 q ziemniaków na 1 ar ziemi.

Utrzymanie inwentarza.

Art. 13. Ordynariusz ma prawo trzymać na oborze dworskiej 1 sztukę bydła z przychówkiem do 2-ch miesięcy. O ile ordynariusz nie trzyma krowy otrzymywać będzie mleko niezbierane w ciągu 6 miesięcy zimowych po 2 litry, zaś w ciągu 6 miesięcy letnich po 3 litry dziennie. Na czas zapuszczenia krowy, ordynariusz otrzyma 120 litrów mleka.

Wprowadzenie do dworskiej obory nowej sztuki bydła nie może nastąpić bez uprzedniego zezwolenia pracodawcy lub jego zastępcy, a to dla uniknięcia zawleczenia zarazy.

W wypadku trzymania krowy przez ordynariusza, pracodawca daje latem bezpłatne utrzymanie na wystarczającym pastwisku, takim jak dla bydła dworskiego, z wyjątkiem sztucznych pastwisk i łąk kośnych. W braku odpowiedniego pastwiska należy wydać dostateczną ilość zielonej paszy.

Na zimę wydaje się na każdą krowę 4 q gotowych ziemniaków lub 6 q buraków, albo 6 q liści z buraków należycie zakonserwowanych albo 6 q wytlóków dołowanych lub 7 litr. wywaru dziennie na krowę. Poza tym 8 kg. siewki i plew zbożowych dziennie na krowę, oraz potrzebne plewy dla trzody chlewnej.

Trzymanie kur jest dozwolone, trzymanie zaś gęsi, kaczek, gołębi i królików uzależnia od zgody pracodawcy.

O p a ł.

Art. 14. Ordynariusz otrzymuje rocznie opału 20 q węgla i 12 q drzewa szczapowego suchego, wydawane miesięcznie z góry. W zamian za węgiel może być wydawane drzewo w stosunku 1 q węgla = 2 q drzewa szczapowego suchego.

Mieszkania pracowników.

Art. 15. Ordynariusz otrzymuje mieszkanie składające się co najmniej z jednej izby z podłogą oraz komory. Izby winny być wytynkowane, a co najmniej dokładnie wylepione ze szczelnymi drzwiami i oknami na zawiasach. W oknach mają być całe szyby, a w razie stłuczenia się szyb pracownik jest obowiązany wstawić je w przeciągu 2-ch tygodni. Wapna do bielenia dostarcza pracodawca dwa razy do roku w ogólnej ilości 15 kg. na mieszkanie. Mieszkania mają być ze szczelnym dachem. Tam gdzie dachy są popsute muszą być naprawione w ciągu miesięcy letnich. W majątkach gdzie woda zacieka do piwnic i mieszkań pracowników, winny być one zabezpieczone w ciągu lat od wody napływowej.

W wypadku, gdy w mieszkaniu pracownika nie zostały założone podłogi, pracodawca winien wydać dodatkowo 12 q drzewa szczapowego suchego w stosunku rocznym ponad normę przewidzianą w art. 14.

Pracodawcy winni dbać aby otoczenie mieszkań pracowników było higieniczne. Obowiązuje wybrukowanie dostępu do studzien, oraz zastąpienie zgniłych cembrzyn nowymi lub też zapewnienie pracownikom w inny sposób zdrowej i czystej wody do picia. Zbiorniki na nawóz nie mogą się znajdować w bliższej odległości aniżeli 20 m. od mieszkań służbowych. Pracownicy mają składać nawóz ze swoich chlewów w przeznaczonym na to miejscu. W pobliżu mieszkań mają się znajdować zasłonięte ustępy w dostatecznej ilości, które pracownicy obowiązani są utrzymywać w porządku i czystości. Gdzie jest odpowiednie pomieszczenie w dotychczasowych budynkach lub w nowo budowanych mieszkaniach, powinna być urządzona łaźnia. W innych majątkach, o ile istnieje możliwość, pracodawcy są obowiązani do urządzenia kąpieli.

Pracownicy są obowiązani utrzymywać mieszkanie i otoczenie w porządku, trzymanie